

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Przewodniczący
Andrzej Jakubiak

Warszawa, dnia 14 września 2016 r.

DBK/DBK6/0734/6/9/2016

banki krajowe oddziały instytucji kredytowych

W związku z podniesionym przez Ministerstwo Finansów problemem świadczenia przez dostawców usług płatniczych pośrednictwa w płatnościach za udział w grach hazardowych organizowanych w sieci Internet na terenie RP na rzecz podmiotów nielegalnie urządzających gry hazardowe przez sieć Internet, mając na uwadze zadania Komisji Nadzoru Finansowego określone w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 174 z późn. zm.), do których należy m.in. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego informuje jak poniżej.

Zgodnie z art. 29a ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 471) o grach hazardowych, zakazane jest urządzenie gier hazardowych przez sieć Internet. Stosownie do ust. 2 ww. przepisu, zakazane jest uczestniczenie w grach hazardowych urządzanych przez sieć Internet. Zakazy określone w ust. 1 i 2 nie dotyczą urządzania zakładów wzajemnych przez sieć Internet na podstawie udzielonego zezwolenia (art. 29a ust. 3).

Jak wynika z informacji przekazanych UKNF przez Ministerstwo Finansów pomimo funkcjonowania ustawowych zakazów w zakresie zarządzania i uczestniczenia w grach hazardowych w sieci Internet, hazard internetowy, w którym uczestniczą gracze z terytorium RP, stale się rozwija.

Zjawisko urządzania gier hazardowych w sieci Internet zachodzi w trzech nierozłącznych płaszczyznach: organizowania, infrastruktury informatyczno-technicznej oraz przepływów środków finansowych.

Przepływ środków finansowych realizowany jest za pośrednictwem dostawców usług płatniczych. W odniesieniu do gier hazardowych oferowanych w sieci Internet dostawcy usług płatniczych pośredniczą w przekazaniu środków pieniężnych za udział w grze od gracza do urządzającego grę oraz przekazaniu środków stanowiących wygraną od urządzającego grę do gracza.

W przypadku płatności związanych z grami hazardowymi w sieci Internet podstawowe znaczenie mają płatności bezgotówkowe:

- z wykorzystaniem kart płatniczych,
- e-przelewy,
- pieniądz elektroniczny,
- płatności mobilne zdalne,
- płatności za pośrednictwem systemów płatności wirtualnych.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2014 r., poz. 873 z późn. zm.) usługi te świadczone są w szczególności przez:

- 1) bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo bankowe,
- 2) oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy Prawo bankowe,
- 3) instytucje kredytową w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 17 ustawy Prawo bankowe i odpowiednio oddział instytucji kredytowej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy Prawo bankowe,
- 4) instytucję pieniądza elektronicznego,
- 5) instytucję płatniczą,
- 6) spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1450 ze zm.),
- 7) biuro usług płatniczych.

Naruszenie zakazów wynikających z ustawy o grach hazardowych stanowi przestępstwo skarbowe określone w art. 107 § 1 i 2 ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r., poz. 186 z późn. zm., dalej: kks).

Dostawcy usług płatniczych, świadcząc wskazane powyżej pośrednictwo w płatnościach uczestników gier hazardowych w Internecie na terenie RP, de facto przyczyniają się do funkcjonowania gier hazardowych w sieci Internet gdyż proceder ten nie może funkcjonować bez zapewnienia przepływu środków finansowych.

Należy wskazać, iż przepis art. 18 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U z 2016 r. poz. 1137 z późn. zm., dalej: kk) stanowi, iż odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie. Powyższy przepis ma zastosowanie do przestępstw skarbowych na podstawie art. 20 § 2 kks.

Przesłankę świadomego (zamierzonego) pośredniczenia niektórych dostawców usług płatniczych w transferach środków płatniczych pochodzących z przestępstw skarbowych związanych z hazardem mogą stanowić umowy zawierane pomiędzy dostawcami usług płatniczych i urządzającymi gry hazardowe. Istnieje wysokie prawdopodobieństwo, iż dostawcy usług płatniczych zawierając umowę posiadają wystarczającą wiedzę, która pozwala stwierdzić w płatnościach jakiego rodzaju będą pośredniczyć.

Przesłanką uprawdopodobniającą świadome działanie pośredników płatności w transferowaniu środków pochodzących z hazardu jest fakt, że realizacja usługi pośrednictwa wymaga zawarcia umowy na piśmie. Dotyczy to w szczególności:

- kart kredytowych,
- zintegrowanego serwisu płatności wirtualnych,
- zdalnych płatności mobilnych,
- e-portfela,
- e-przelewu.

Kolejną przesłanką uprawdopodobniającą świadome działanie pośredników płatności w transferowaniu środków pochodzących z hazardu, jest wiedza o charakterze działalności prowadzonej przez urządzającego gry, jaką posiadają pośredniczący (agent rozliczeniowy, wydawca karty) w przypadku transakcji z użyciem karty płatniczej.

Należy przy tym wskazać, że akceptantowi prowadzącemu działalność w zakresie zakładów wzajemnych i gier hazardowych przydzielony zostaje kod MCC o numerze 7995. Tym samym pośrednik ma możliwość identyfikacji transakcji związanych z hazardem. Na stronie internetowej Ministerstwa Finansów znajduje się lista podmiotów, które uzyskały zezwolenie na urządzanie zakładów wzajemnych przez sieć Internet wraz ze wskazaniem, że są to jedyne podmioty, które świadczą takie usługi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w sposób legalny (<http://www.finanse.mf.gov.pl/inne-podatki/podatek-od-gier/gry-hazardowe-przez-internet>). Uzyskanie przez dostawców usług płatniczych informacji w zakresie legalności działania podmiotów, na których rzecz będą świadczyć usługi nie jest obwarowane żadnymi trudnościami.

Jednocześnie należy podkreślić, iż art. 106a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 128 z późn. zm.) Prawo bankowe nakłada na banki oraz oddziały instytucji kredytowych obowiązek złożenia zawiadomienia do właściwego organu „*W razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia, że działalność banku jest wykorzystywana w celu ukrycia działań przestępczych lub dla celów mających związek z przestępstwem skarbowym lub innym przestępstwem niż przestępstwo, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 Kodeksu karnego - bank zawiadamia o tym prokuratora, Policję albo inny właściwy organ uprawniony do prowadzenia postępowania przygotowawczego*”.

W związku z powyższym, w przypadku zaistnienia uzasadnionego podejrzenia, że działalność banku jest wykorzystywana do popełniania przestępstw z art. 107 kks, poprzez dokonywanie za jego pośrednictwem transakcji związanych z urządzaniem i prowadzeniem gier

hazardowych wbrew przepisom ustawy lub warunkom koncesji lub zezwolenia, bądź też – transakcji związanych z uczestnictwem na terytorium RP w zagranicznej grze losowej lub zagranicznym zakładzie wzajemnym, na dostawcy spoczywa obowiązek zawiadomienia właściwego organu.

Organ uprawniony do prowadzenia postępowania przygotowawczego, w tym wypadku urząd celny, ma prawo oczekiwać, iż każdorazowo w przypadku zajścia podejrzenia o wykorzystywanie pośrednictwa banku do popełnienia ww. przestępstw, takie zawiadomienie od banku otrzyma. Zgodnie z art. 106a ust. 2 ustawy Prawo bankowe, po otrzymaniu zawiadomienia o zaistnieniu uzasadnionego podejrzenia, organ może zażądać od banku uzupełnienia informacji.

Jednocześnie zwrócenia uwagi wymaga, że stosownie do postanowień art. 106a ust. 3 ustawy Prawo bankowe w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że zgromadzone na rachunku bankowym środki w całości lub części pochodzą lub mają związek z przestępstwem innym niż przestępstwo, o którym mowa w art. 165a lub art. 229 Kodeksu karnego, bank jest uprawniony do dokonania blokady środków na tym rachunku, przy czym blokada może nastąpić wyłącznie do wysokości zgromadzonych na rachunku środków, co do których zachodzi takie podejrzenie. Blokada środków na rachunku, dokonana w okolicznościach, o których mowa w ust. 3, nie może trwać dłużej niż 72 godziny. Zgodnie z art. 106a ust. 5 ustawy Prawo bankowe niezwłocznie po dokonaniu blokady, o której mowa w ust. 3, bank zawiadamia prokuratora.

W kontekście powyższych zapisów zwrócenia uwagi wymaga, iż jak wynika z posiadanych przez UKNF informacji, nie wszystkie banki wywiązują się z nałożonego na nie obowiązku wynikającego z art. 106a ust. 2 ustawy Prawo bankowe. Co więcej, powyższe może wskazywać, że banki oraz instytucje płatnicze świadomie ułatwiają prowadzenie nielegalnej działalności w zakresie gier hazardowych urządzanych w sieci Internet.

Przekazując powyższe jednocześnie oczekuje się, iż dostawcy usług płatniczych zaprzestaną, w trybie natychmiastowym, świadczenia usług na rzecz podmiotów nielegalnie urządzających gry hazardowe przez sieć Internet, a tym samym zaprzestaną łamania przepisów prawa obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto oczekuje się, iż podmioty przeprowadzą w powyższym zakresie odpowiednie czynności kontrolne i wprowadzą rozwiązania zapobiegawcze, a w przypadku wykrycia nieprawidłowości, stosownie do obowiązujących przepisów, podejmą odpowiednie działania.

PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Andrzej Jakubiak